

У НАВУЦЫ — ЯК У СПОРЦЕ: ТОЛЬКІ НАПЕРАД

**(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)**

Паводле слоў Прэзідэнта, у навуцы — як у спорце: трэба толькі наперад, быць хутчэйшым, дакладнейшым і мацнейшым за тых, хто ўжоказаў чарговы рэкорд. Пры гэтым на дыстанцыі да сваёй мэты дапамагаюць не толькі прафесійныя навывікі, але і характар, лічыць Аляксандр Лукашэнка. Гэтаксаманавуковы поспех і прызнанне прыходзяць да моцных асоб. Таленавітых, упартых у працы і бясконца адданных сваёй справе.

Кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу, што, безумоўна, усе дасягненні прысутных на цырымоніі — гэта вынікі шматгадовай, часам ювелірнай працы. Вынікі шчырага імкнення служыць людзям, павышаць якасць жыцця сваіх сучаснікаў і змяняць да лепшага жыццё будучых пакаленняў. Ён дадаў, што мэты навуцы ставіць сам час.

«І сёння нам асабліва патрэбныя веды і вопыт ужо вядомых, тытулаваных навукоўцаў, энергія і амбіцыі маладых даследчыкаў, якія падаюць надзеі, гатовых не толькі пакараць нязведаныя сілы прыроды, але і супрацьстаяць разам з дзяржавай найскладанейшым палітычным і эканамічным выклікам», — падкрэсліў беларускі лідар.

Аляксандр Лукашэнка таксама адзначыў, што чакае ад людзей навукі інавацыйных праектаў і тэхналогій у галіне атамнай энергетыкі, асваення касмічнай прасторы і лічбавізацыі. У галінах эканомікі, медыцыны і адукацыі, а таксама ў сферы сацыялогіі, экалогіі і геалогіі. «Інтэлектуальная праца — гэта аснова развіцця любога грамадства. І яна павінна быць прыдатнай у жыцці, накіраванай на канкрэтны вынік, мусіць прынесці рэальную карысць дзяржаве і людзям», — канстатаваў ён.

Што датычыцца падтрымкі перспектывіўных спецыялістаў, то на цяперашнім этапе ў краіне зроблена многае. Створаны аптымальныя ўмовы для навукова-тэхнічнай і практычнай дзейнасці, распрацавана сістэма матэрыяльнага заахвочвання за эфектывае ўкараненне ідэй у рэальны сектар і сацыяльную сферу.

Змяніць свет да лепшага
На думку Прэзідэнта, ва ўсе часы навуцы было цесна ў рамках дзяржаўных і геапалітычных межаў. Яна нязменна належыць усяму чалавецтву, закліканая служыць на карысць цывілізацыі. «Гэта значыць, ваш адвечны тэзіс — навука інтэрнацыянальная. І вам,

беларускім навукоўцам, як і ўсёй сусветнай навуковай супольнасці, трэба будзе яшчэ нямаля зрабіць, каб адказаць на беспрэцэдэнтныя па складанасці і шматмернасці сучасныя выклікі», — сказаў беларускі лідар.

Кіраўнік дзяржавы мяркуе, што сёння неабходна звярнуць асаблівую ўвагу на пошук альтэрнатыўных крыніц энергіі, спыніць незваротныя экалагічныя змены, адкрыць новыя спосабы прафілактыкі невылечных хвароб і барацьбы з імі, пераадолець харчовыя крызісы і вырашыць многія іншыя праблемы, актуальныя для ўсіх жыхароў планеты.

Пры гэтым у маштабах краіны трэба разам працаваць перш за ўсё на дасягненне дзяржаўных стратэгічных мэт. Павышаць канкурэнтаздольнасць айчынай эканомікі, гарантаваць нацыянальную бяспеку Беларусі, умацоўваць наш суверэнітэт.

«І змяняць увесь свет да лепшага, падымаць чалавецтва на новую ступень развіцця. Таму што там, дзе высока стаіць навука, высока будзе стаяць чалавек», — дадаў ён.

Прэзідэнт пажадаў прысутным заўсёды быць на вышыні ў такім нялёгкім, але бясконца займальным навуковым пошуку, а таксама павіншаваў усіх нашых навукоўцаў з Днём беларускай навукі. «Няхай гэтая сустрэча стане крыніцай творчага натхнення на працу ў імя працвітання Беларусі, у імя міру на Зямлі», — сказаў беларускі лідар. Пасля гэтага пачалася цырымонія ўручэння.

Дыпламы доктара навук атрымалі Сяргей Байко, Аляксандр Дзядзько, Людміла Макарына-Кібак, Сяргей Палякоў, Алег Баранаў, Аляксандр Бараноўскі, Ганна Крывашэва, Людміла Маханько, Віктар Астрога, Аляксей Палякоў, Сяргей Ровін і Сяргей Хахомаў.

Атэстатаў прафесара ўдастоіліся Таццяна Дасаева, Антаніна Яфіменка, Эмілія Каламіец, Наталля Канапля, Андрэй Кароль, Наталля Шакавец і Ганна Яравая.

Далей Аляксандр Лукашэнка звярнуўся да прысутных і заклікаў выказацца, калі ў кагосьці ёсць пытанні і прапановы па той ці іншай галіне.

Пра другасную сыравіну і пластык

Падчас дыскусіі Прэзідэнта з навукоўцамі была ўзнятая тэма рэсурсазберажэння, другаснай перапрацоўкі адходаў. Беларускі лідар адзначыў, што гэта вельмі важная праблема для нашай краіны.

У практыцы невялікіх дзяржаў, напрыклад у Швейцарыі, 100 % шклатары вырабляецца з другой сыравіны. Гэта значыць, яны паспяхова збіраюць выкарыстаныя бутэлькі, а потым з іх жа вырабляюць шкло. «А ў нас? Мы, бачыце, багатыя — мы проста расхлябаныя і разбэшчаныя, як у Беларусі кажуць. Таму Адміністрацыі Прэзідэнта даручана самым жорсткім чынам кантраляваць гэта — адходы, макулатуру, жалеза, металічныя вырабы рознага роду, пластык і іншае, — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Гэта трэба ўсё збіраць і перапрацоўваць. Усюды павінен быць парадак».

Развіцця краіны, якія клапацяцца пра сваіх грамадзян, адмаўляюцца ад пластыку. «Я нядаўна даручыў: трэба прыбраць пластыкавыя бутэлькі і тару на першым этапе. І замяніць шклом. Тым больш у нас гэтая сфера прамысловасці высокаразвітая», — падкрэсліў ён.

Пры гэтым Прэзідэнт звярнуў увагу: гэта не трэба «адпрацоўваць», гэта трэба рэалізаваць.

Пра хабар медыкам і глухаватасць чыноўнікаў

Паколькі ў зале прысутнічала нямаля спецыялістаў з медыцынскай сферы, удзельнікі дыскусіі закранулі і гэтую тэму.

Звяртаючыся да старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Беларусі па ахове здароўя, фізічнай культуры, сямейнай і маладзёжнай палітыцы Людмілы Макарынай-Кібак, Аляксандр Лукашэнка спытаў аб карупцыйнай сітуацыі ў Міністэрстве аховы здароўя. Старшыня камісіі выказала ўпэненасць, што сёння ў ведамстве перагледзелі падыходы да закупак абсталявання і іншых аспектаў іх дзейнасці.

Кіраўнік дзяржавы заклікаў звярнуць увагу парламенцкай камісіі, якую ўзначальвае Макарына-Кібак, менавіта на гэтыя важныя кірунак. «Гэта няправільна, калі на святой справе людзі набіваюць кішэні, — падкрэсліў ён. — Закупляючы невядома як лекавыя прэпараты, павялічваючы іх кошт мінімум на чвэрць, а то і на траціну. І медыцынскае абсталяванне — вы ведаеце, пра што ідзе гаворка, ды і ўсё наша грамадства ведае. Даравання ўрачам тут не будзе».

Таксама Аляксандр Лукашэнка пацікавіўся, ці ёсць у гэтай сферы вельмі якасныя спецыялісты-оталарынгалагі, свяцілы навукі, каб нашы людзі не ехалі лячыцца за мяжу. Адказ быў станоўчы. «Добра, прыеду да цябе — мае вуха, адно і другое,

Дзеячам навукі, работнікам навукова-даследчых інстытутаў і ўстаноў вышэйшай адукацыі

Дарагія сябры!
Віншую вас з прафесійным святам — Днём беларускай навукі.
Ваша прызвание — быць навукоўцам, весці грамадства па шляху прагрэсу — высокая і адказная місія.
Дзякуючы захаванню традыцый, інавацыйнай актыўнасці беларускіх даследчыкаў наша навука дынамічна развіваецца, прытрымліваючыся стратэгічных мэтай дзяржавы, спрыяе эканамічнаму росту, умацаванню нацыянальнай бяспекі і суверэнітэту краіны.
Перакананы, што вашы талент і працавітасць, прарывныя навуковыя распрацоўкі будуць і надалей падтрымліваць міжнародны імідж Беларусі — краіны з высокім узроўнем інтэлектуальнага і чалавечага капіталу.
Жадаю вам здароўя, натхнення і паспяховай рэалізацыі ўсіх ідэй і задум на карысць Радзімы і ў імя міру.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

паглядзіш. А потым усіх начальнікаў даследуем, таму што не ўсё нармальна чуоць, калі ім распараджэнні аддаеш, даводзіш задачы», — пажартаваў кіраўнік дзяржавы.

Пра кадры для ІТ і праблему жука-караеда

Гаварылі і пра ўніверсітэты, у прыватнасці, павелічэнне набору студэнтаў для наступнай працы ў ІТ. Паводле слоў Прэзідэнта, у выпадку недахопу кадраў трэба даць магчымасці для навучання — тым больш што гэта гатовы прафінасаваць будучыя працадаўцы.

Пасля да кіраўніка дзяржавы звярнуўся загадчык сектара геномных даследаванняў лабараторыі генетыкі і біятэхналогіі Інстытута лесу НАН Беларусі Алег Баранаў і распавёў пра сітуацыю ў сваёй сферы. У яго Прэзідэнт спытаў, ці з'яўляецца для нас выклікам жук-караед. Спецыяліст адзначыў, што гэтая праблема звязана як з прыроднымі ўмовамі, так і з пралікамі ў вядзенні лясной гаспадаркі пасля вайны. Тым не менш цяпер гэтыя памылкі выпраўляюцца. Апошнія даследаванні паказалі, што інтэнсіўнасць узнікнення караедных ачагоў пайшла на спад.

Яшчэ Прэзідэнт заклікаў навукоўцаў займацца даследаваннямі, важнымі для чалавека і дзяржавы, для нашай эканомікі. Гэта датычыцца і навуковых работ — павінна быць не толькі кампіляцыя або агляд розных артыкулаў. Забываць аб фундаментальных даследаваннях пры гэтым не варта.

Пра электрыфікацыю нашай краіны

У працяг тэмы неабходных і важных даследаванняў Аляксандр Лукашэнка закрануў тэму ўводу атамнай электрастанцыі, мадэрнізацыі цяперашняй энергетычнай сістэмы краіны. Вядома, што з уводам атамнай электрастанцыі прафіцыт электрычнай энергіі будзе каласальны. Кіраўнік дзяржавы заклікаў не арыентавацца толькі на продаж лішкаў за мяжу, а паспрабаваць забяспечыць наша насельніцтва (напрыклад, тымі ж энергаэфектывымі бытавымі плітамі і прыборамі).

У той жа час можна перасадзіць насельніцтва на электрамабілі — Акадэміі навук была пастаў-

лена задача распрацаваць розны транспарт: ад электравеласіпедаў да трактароў. Пры гэтым Прэзідэнт падкрэсліў, што гэта павінны быць нашы распрацоўкі, а не прывезенае з-за мяжы абсталяванне. Перш за ўсё гаворка пра назапашвальныя батарэі.

Па словах старшыні Прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Уладзіміра Гусакова, распрацоўваецца цэлы шэраг электратранспарту — ровар, скутар, матацыкл. Дапрацоўваецца электрамабіль, зроблены электрамінівэн, машына для камунальных патрэб, невялікі грузавічок. Ён выказаў гатоўнасць прадэманстраваць гэтыя распрацоўкі. Стаіць задача, каб да канца года былі створаны невялікія вытворчасці. Дарэчы, яшчэ Акадэмія навук распрацавала сваю батарэю-назапашвальнік, якая ўжо ўкараняецца ў айчыннымя ўзоры электратранспарту.

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу на кампанію Tesla і адзначыў, што наш электрамабіль павінен быць блізка да гэтага і каб беларускія грамадзяне па прынцыпе «кошт — якасць» маглі яго набыць.

«Я ўвогуле аматар аўтатранспарту, — адзначыў ён. — Гэта для мяне хобі такое. І я на многіх аўтамабілях перамяшчаўся, але электрамабіль, нават гэтая Tesla, якую таксама крытыкуюць па многіх рэчах, — гэта чуд-аўтамабіль. Ён вёрткі, хуткасць развівае шалёную».

Прэзідэнт канстатаваў, што электрамабілі — гэта не будучыня, а сучаснасць нашай планеты, таму адставаць нельга. Ён дадаў, што да канца года паглядзіць, на што беларускія распрацоўшчыкі выйшлі ў выніку. Калі асобныя прадпрыемствы працуюць над камплектуючымі для нашых узораў — добра, але трэба ісці далей. Неабходна вызначыцца, дзе размясціць вытворчасць электрамабіляў. Адзін з варыянтаў — Geely.

Па словах Гусакова, у параўнанні з тым электрамабілем, які ўжо быў прадэманстраваны, магчымасць цяперашняга вырасла ў некалькі разоў.

Беларускі лідар спытаў, ці зможа ён праехаць на такім аўто 500 кіламетраў без падзарадкі. Уладзімір Гусакоў адказаў, што пакуль ёмістасці акумулятара хопіць на 200—250 кіламетраў, але зробіць і на 500.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ.
(Працяг тэмы навукі — на 7-й стар.)

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

СМІ: Белы дом рыхтуецца ўвесці рэжым надзвычайнай сітуацыі
Белы дом падрыхтаваў праект афіцыйнай заявы прэзідэнта Дональда Трампа аб увядзенні рэжыму надзвычайнай сітуацыі ўздоўж граніцы ЗША з Мексікай і выдзяленні ў абыход Кангрэса \$7 млрд на будаўніцтва там фізічнай перашкоды. Пра гэта паведаміла тэлекампанія CNN.
Як нагадвае CNN, прэзідэнт не выклікаў магчымасці скарыстацца сваімі паўнамоцтвамі і загадаць пабудаваць сцяну на мяжы з Мексікай, пакуль Кангрэс і Белы дом будуць шукаць кампраміс па пытанні аднаўлення работы федэральнага ўрада і завяршэння шатдаўну. У той жа час адміністрацыя пайшла па альтэрнатыўным шляху, які дазваляе дабіцца жаданай мэты ў абыход заканадаўцаў, тлумачыць тэлекампанія.
У дакуменце сярод іншых выкладаецца варыянт фінансавання сцяны за кошт авансу Міністэрства фінансаў у \$681 млн, асігнаванняў па будаўнічай лініі Міністэрства абароны ў памеры \$3,6 млрд, фонду інжынерных работ

Пентагона ў памеры яшчэ \$3 млрд і \$200 млн з бюджэту Міністэрства ўнутранай бяспекі.

Грузія зможа прымаць асуджаных Гаагскім трыбуналам злачынцаў для адбыцця пакарання
Адпаведнае пагадненне падпісалі ў Тбілісі Міністэрства юстыцыі Грузіі і Міжнародны крымінальны суд.
«Міністр юстыцыі Грузіі Тэя Цулукіяні і намеснік старшыні Міжнароднага крымінальнага суда Роберт Фрэмр падпісалі пагадненне, якое грунтуецца на сістэме двайной згоды: на першым этапе Грузія выказвае агульную згоду далучыцца да сістэмы выканання прысудаў асуджаных Гаагскім трыбуналам, а на другім этапе ў яе будзе права пагадзіцца ці адмовіцца прымаць канкрэтнага асуджанага на сваёй тэрыторыі», — паведамляе ў пятніцу прэс-служба грузінскага Мініюста. Перагаворы былі пачаты ў 2015 годзе.
Міністэрства тлумачыць, што неабходнасці выкарыстоўваць пенітэнцыярныя ўстановы Грузіі для асуджаных Гаагскім трыбуналам пакуль няма.

Злучаныя Штаты могуць вывесці войскі з Афганістана ў абмен на атрыманне гарантый ад талібаў
ЗША вядуць перамовы з радыкальным рухам «Талібан» з нагоды магчымасці вываду амерыканскіх войскаў з Афганістана ў абмен на атрыманне ад талібаў гарантый не хаваць тэрарыстычныя групы ў падкантрольнай ім тэрыторыі. Пра гэта паведаміла газета The New York Times.
Па звестках яе крыніц, падобныя абмеркаванні вядуцца ў ходзе кансультацый паміж прадстаўнікамі ЗША і «Талібана», якія праходзяць гэтымі днямі ў Досе. Амерыканскую дэлегацыю ўзначальвае спецпрадстаўнік Дзярждэпартаменту па Афганістане Залмай Халілзад.
Як адзначаюць крыніцы газеты, пра якія-небудзь канчатковыя дамоўленасці пакуль не паведамлялася.